

Sygn. akt II S 419/18

POSTANOWIENIE

Dnia 22 lutego 2019 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Barbara Kursa (sprawozdawca)

Sędziowie: SO Renata Stępińska

SO Lucyna Rajchel

po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2019 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi M. Ł.

przy udziale Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego dla Krakowa - Podgórze w Krakowie

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym dla Krakowa - Podgórze w Krakowie pod sygn. I Co 751/18/P

postanawia:

1. stwierdzić, że w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla Krakowa - Podgórze w Krakowie pod sygn. akt I Co 751/18/P nastąpiła przewlekłość postępowania;
2. przyznać od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa - Podgórze w Krakowie na rzecz skarżącego M. Ł. w K. kwotę 2000 zł (dwa tysiące złotych);
3. oddalić skargę w pozostałej części;
4. nakazać Skarbowi Państwa – Sądowi Rejonowemu dla Krakowa – Podgórze w Krakowie zwrot na rzecz skarżącego kwoty 200 zł (dwieście złotych) uiszczonej tytułem opłaty od skargi.

SSO Lucyna Rajchel SSO Barbara Kursa SSO Renata Stępińska

UZASADNIENIE

Skarżący M. Ł. domagał się stwierdzenia, że w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Podgórze w Krakowie pod sygn. I Co 751/18/P nastąpiło naruszenie jego prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki; żądał zasądzenia na jego rzecz sumy pieniężnej w wysokości 4000 zł wraz ze zwrotem kosztów postępowania, a także zobowiązania Sądu Rejonowego do rozpoznania skargi w terminie miesiąca.

Skarb Państwa – Prezes Sądu Rejonowego dla Krakowa – Podgórze w Krakowie wniósł o oddalenie skargi, wskazując na to, iż sprawa miała charakter skomplikowanej i konieczne było dwukrotne zwracanie się o komornika, w tym o uzupełnienie złożonego uzasadnienia zaskarżonej czynności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Skarga była uzasadniona.

Zgodnie z art. 2 ust 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2004 roku, Nr 179, poz. 1843 ze zm.) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Zgodnie z kolei z art. 2 ust 2 tej ustawy dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawikłaności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Analiza akt sprawy o sygn. akt I Co 751/18/P wskazuje, iż skarga na przewlekłość postępowania znajduje uzasadnione podstawy.

W zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia sprawy Sąd Okręgowy ustalił:

- skarga dłużnika na czynność Komornika Sądowego K. O. wpłynęła do Sądu w dniu 16 kwietnia 2018 r.; akta przedłożono Referentowi w dniu 19 kwietnia 2018 r.;
- zarządzeniem z dnia 1 maja 2018 r. wezwano Komornika do przedłożenia szczegółowego rozliczenia wyegzekwowanych w postępowaniu egzekucyjnym kwot wraz z zobowiązaniem do przedłożenia akt egzekucyjnych; zarządzenie ekspediowano w dniu 11 maja 2018 r.;
- pismem z dnia 17 maja 2018 r. Komornik przedłożył dokumenty rozliczenia w sprawie objętej skargą dłużnika;
- nieobecność Referenta w pracy w dniach od 11 maja 2018 r. do 3 czerwca 2018 r.;
- zarządzeniem z dnia 22 czerwca 2018 r. wezwano Komornika do przedłożenia akt egzekucyjnych; wezwanie ponowiono zarządzeniem z dnia 5 sierpnia 2018 r. oraz 25 września 2018 r.;
- akta egzekucyjne zostały dołączone w dniu 15 października 2018 r.; akta przedłożono Referentowi do rozpoznania w dniu 16 października 2018 r.;
- skargę dłużnika rozpoznano postanowieniem z dnia 17 grudnia 2018 r.;

Powyższe zestawienie dokonanych w sprawie czynności wskazuje, iż wystąpiły okresy nieuzasadnionej zwłoki w rozpoznaniu sprawy. Zgodnie z art. 767⁽²⁾ § 1 k.p.c., Sąd rozpoznaje skargę w terminie tygodniowym od dnia jej wpływu do sądu, a gdy skarga zawiera braki formalne, które podlegają uzupełnieniu, w terminie tygodniowym od jej uzupełnienia. Tymczasem od wniesienia skargi na czynność komornika do jej rozpoznania upłynął ponad półroczny okres. W ocenie Sądu Okręgowego, zbyt długo trwała sytuacja, w której sąd starał się pozyskać od Komornika akta egzekucyjne. Po raz pierwszy zwrócono się o akta w dniu 11 maja 2018 r., zaś Komornik wykonał zobowiązanie po trzech ponagleniach w dniu 15 października 2018 r. (ponad 5 miesięcy). Następnie, pomimo iż akta egzekucyjne zalegały już w aktach skargowych, przez kolejny okres ponad 2 miesiące nie zostały podjęte czynności celem rozpoznania skargi dłużnika, a ostatecznie skarga została rozpoznana w dniu 17 grudnia 2018 r. Sąd Okręgowy ma na względzie, iż Sądy Rejonowe borykają się od dłuższego czasu z brakami kadrowymi przy

jednoczesnym wzroście wpływu nowych spraw, a także znana jest mu trudna sytuacja kadrowa Sądu Rejonowego dla Krakowa – Podgórze w Krakowie jednakże z punktu widzenia prawa strony do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie nie ma zasadniczego znaczenia, że sędzia, referendarz i/lub inni pracownicy sądu są obciążeni pracą w stopniu uniemożliwiającym terminowe wykonywanie obowiązków, jakkolwiek należy podkreślić, że za nadmierne obciążenie pracą ani sędzia, ani referendarz, ani pracownicy wykonujący zarządzenia nie ponoszą odpowiedzialności. Odpowiedzialność w tym zakresie ponosi państwo za prawidłowe zorganizowanie wymiaru sprawiedliwości tak co do obsady kadrowej jak i podziału kompetencji (por. wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Sztrasburgu z dnia 7 lipca 2015 roku w sprawach Rutkowski i inni przeciwko Polsce skargi nr 72287/10, 13927/11 i 46187/11). Istotą skargi o przewlekłość postępowania nie jest bowiem to, czy poszczególne osoby wykonujące kompetencje sądu lub czynności na rzecz sądu działają opieszale w sposób zawiniony. Istotą tej skargi jest, czy państwo jako zorganizowana struktura społeczna realizująca przyznane jej konstytucyjnie uprawnienia władcze potrafi w taki sposób zorganizować proces rozstrzygania sporów aby zagwarantować obywatelowi realizację prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Taki standard ochrony wyznacza Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. poz. 284, z późn. zm.), który to standard Sąd orzekający w sprawie skargi na przewlekłość ma obowiązek stosować o czym obecnie wprost stanowi art. 1 ust. 3 ustawy. Standard ten niewątpliwie nie został w niniejszej sprawie dotrzymany, skoro pomiędzy kolejnymi czynnościami sądu występują okresy bezczynności, skutkujące rozpoznaniem skargi dopiero w dniu 17 grudnia 2018 r.

Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie 1 sentencji na podstawie art. 12 ust. 2 powołanej ustawy, zgodnie z którym uwzględniając skargę, sąd stwierdza, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania. Zgodnie z art. 12 ust. 4 cytowanej wyżej ustawy w obecnym brzmieniu, uwzględniając skargę, sąd na żądanie skarżącego przyznaje od Skarbu Państwa sumę pieniężną w wysokości od 2000 do 20000 złotych. Sąd Okręgowy uznał, że odpowiednią dla zrekompensowania skarżącemu naruszenia jego praw jest kwota 2000 zł. Żadaną przez skarżącego kwotę 4000 zł Sąd uznał za wygórowaną. Dalej idąca skarga podlegała zatem oddaleniu. Nie zaszyły również podstawy do uwzględnienia wniosku skarżącego o zobowiązanie Sądu Rejonowego do rozpoznania skargi w terminie miesiąca, skoro postanowienie w tym przedmiocie zostało już przez Sąd wydane w dniu wniesienia skargi na przewlekłość, przy czym nie jest ono prawomocne.

Wobec uwzględnienia skargi zwrotowi na rzecz skarżącego, w trybie art. 17 ust. 3 ustawy, podlegała uiszczona tytułem opłaty od skargi kwota 200 zł.

SSO Lucyna Rajchel SSO Barbara Kursa SSO Renata Stępińska